

TAO LẬP MÔI TRƯỜNG ĐỂ THU HÚT NGUỒN VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÁC NƯỚC ĐÔNG BẮC Á VÀO CHDCND LÀO

**KHÂM PHẦN CHIA A
NCS K23, HVCT-HCQG-HCM**

Đầu tư nước ngoài vào Lào từ các nước Đông Bắc Á có vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy nền kinh tế tăng trưởng cao trong nhiều năm liền; chuyển dịch cơ cấu kinh tế - xã hội theo hướng tiến bộ hơn; giải quyết được nhiều việc làm, giảm nhẹ gánh nặng thất nghiệp; thúc đẩy xuất khẩu, từng bước hội nhập nền kinh tế khu vực và thế giới.

Nguồn vốn đầu tư từ các nước Đông Bắc Á

Các nước Đông Bắc Á (ĐBA) gồm: Trung Quốc, Nhật Bản, Bắc Triều Tiên, Hàn Quốc và Mông Cổ, là một khu vực có dân số đông nhất thế giới khoảng 1.557,8 tỷ người, diện tích 11.796.772 km². Năm 2008, các nước ĐBA xuất khẩu 2.862,76 tỷ USD chiếm khoảng 20% tổng xuất khẩu toàn cầu và nhập khẩu 2.510,77 tỷ USD, tốc độ tăng trưởng kinh tế cao nhất thế giới

Theo thống kê, nếu như trong thập kỷ 70, lượng đầu tư nước ngoài bình quân toàn thế giới hàng năm khoảng 25 tỷ USD, thì từ năm 1980-1985 là 50 tỷ USD và từ năm 1986 lượng vốn đầu tư nước ngoài lần lượt là: 73 tỷ USD (1986), 133 tỷ USD (1987) và 184 tỷ (1990), con số này vươn lên 328 tỷ USD (1995). Trong năm 1996, đầu tư nước ngoài vào các nước đang phát triển đạt 129 tỷ USD, vào các nước châu Á là 81 tỷ USD. Nếu tính tỷ lệ thì đầu tư mà các nước đang phát triển nhận được các năm

1992-1993 đã chiếm tới 35% tổng số vốn đầu tư nước ngoài trên thế giới so với con số tương ứng khoảng 20% vào thời điểm nửa đầu những năm 1980, những năm 2003 đến 2007 vốn đầu tư ra nước ngoài đã tăng mạnh mẽ. Tổng số vốn đầu tư toàn cầu tăng từ 880.808 triệu USD (2005), 1.323.150 triệu USD (2006) và đạt 1.996,514 triệu USD (2007), tổng số vốn đầu tư ra nước ngoài của các nước ĐBA so với toàn cầu là: 10,86% (2005), 10,02% (2006) và 8,84% (2007), trung bình từ năm 2003 đến năm 2007 là 10,19% hoặc trên 1/10 của tổng số vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài toàn cầu; Trung Quốc từ 54.666 triệu USD năm 2006 lên 87.590 triệu USD năm 2007; Nhật Bản tăng từ 28.800 triệu USD năm 2003 lên

73.549 triệu USD năm 2007 và Hàn Quốc tăng từ 3.426 triệu USD năm 2003 lên 15.276 triệu USD năm 2007 có tốc độ tăng trưởng của dòng vốn đầu tư ra nước ngoài bình quân là 32,6%; trong đó Trung Quốc 77,17%, Nhật Bản 22,88% và Hàn Quốc 51,32% sự tăng lên cả về con số tuyệt đối.

Bức tranh nền kinh tế CHDCND Lào

Năm 1975, nước CHDCND Lào ra đời, bắt đầu xây dựng chế độ mới với cơ sở kinh tế quốc gia rất non kém, cơ sở vật chất - kỹ thuật về mặt kinh tế và xã hội - văn hoá trong tình trạng yếu kém, lạc hậu, bị chiến tranh tàn phá nhiều thập kỷ. Sản xuất lạc hậu là đặc trưng phổ biến của Lào và mang tính tự cấp, tự túc nửa phong kiến, toàn bộ nền kinh tế vẫn trong quy mô sản xuất giản đơn. Trình độ kỹ

Thủ tướng Nhật và Thủ tướng Lào tại cuộc gặp thượng đỉnh giữa hai nước

**ĐẦU TƯ RA NƯỚC NGOÀI CỦA CÁC QUỐC
ĐÔNG BẮC Á TỪ NĂM 2003 - 2007**

Năm	2003	2004	2005	2006	2007
Nhật Bản	28.800	30.951	45.781	50.266	73.549
Trung Quốc	54.666	11.174	45.537	74.174	87.590
Hàn Quốc	6.426	4.658	4.298	8.127	15.276
Toàn cầu	561.104	813.068	880.808	1.323.150	1.996.514

Nguồn: UNTAD, World Rpeport Investment 2006.

CƠ CẤU KINH TẾ VÀ GDP/NGƯỜI/NĂM

Giai đoạn		1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008
Cơ cấu kinh tế	Nông nghiệp (%)	60,7	53,7	48,9	32,1	30,9	29,7	29,9
	Công nghiệp (%)	14,4	18,5	24,4	26,7	26,4	27,1	29,0
	Dịch vụ (%)	25,0	27,8	25,7	35,9	37,8	39,5	37,0
GDP/đầu người/năm (USD)		207	379	335	534	664	810	953

Nguồn: Ủy ban Kế hoạch và đầu tư, trung tâm thống kê, Viên Chấn, 2005 và Kế hoạch phát triển kinh tế năm 2008-2009; Viên Chấn 2008.

thuật trong kết cấu sản xuất, cũng như kết cấu hạ tầng kinh tế bộc lộ rõ rệt tính chất lạc hậu, năng suất lao động xã hội rất kém. Cơ cấu kinh tế kém phát triển, mất cân đối nghiêm trọng trên nhiều mặt, chưa tạo được nguồn tích lũy trong nước và còn phụ thuộc nặng nề vào vốn, kỹ thuật, nguyên liệu bên ngoài. Tình trạng phân chia và khép kín theo từng đơn vị, từng vùng, từng ngành... còn phổ biến. Cơ chế quản lý tập trung, bao cấp vẫn để lại hậu quả, yếu tố nơi sinh khả năng tăng trưởng kinh tế quốc dân còn chưa ổn định và chưa chắc chắn. Sự trì trệ kéo dài của nền kinh tế, ngoài chiến tranh lâu dài duy trì quá lâu, cơ chế tập trung bao cấp, nguyên nhân quan trọng là vấn đề tích lũy và huy động vốn cho nền kinh tế quốc dân còn hạn chế và hạn hẹp, tình trạng “đói vốn, thiếu công nghệ” đè nặng lên toàn bộ nền kinh tế, cũng như yêu cầu đổi mới cấu tạo kỹ thuật là nhiệm vụ nặng nề cho tiến trình phát triển. Những năm qua nền kinh tế Lào còn bộc lộ rõ ràng hơn tính chất sản xuất nhỏ, phụ thuộc vào sản xuất nông nghiệp lạc hậu, chưa tạo nguồn nội lực để tăng trưởng theo hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế toàn bộ.

Bước vào giai đoạn cải tạo và khôi phục kinh tế, CHDCND Lào đã dựa vào những thế mạnh của mình như có vị trí đặc biệt và có nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú, với chất lượng cao, ngoài ra còn có lợi thế so sánh về vị thế để phát triển dịch vụ trong khu vực và thế giới trong việc thu hút đầu tư nước ngoài từ các nước ĐBA cho phát triển kinh tế... để từng bước kết hợp và phát huy nội lực với ngoại lực, hình thành sức mạnh tổng hợp thực hiện chiến lược phát triển đất nước. Theo Nghị quyết Đại hội của Đảng lần thứ 7 và 8, Chính phủ CHDCND

Lào đã xác định nhiệm vụ phấn đấu đưa đất nước thoát khỏi tình trạng nước kém phát triển vào năm 2020, một trong những biện pháp hàng đầu là tăng cường thu hút và nâng cao hiệu quả sử dụng vốn đầu tư nước ngoài, đây là đòi hỏi khách quan và tất yếu để bổ sung và hỗ trợ nguồn vốn trong nước, phát huy truyền thống về tiềm năng cùng với khoa học-công nghệ tiên tiến cho phát triển kinh tế.

Tạo lập môi trường để thu hút nguồn vốn đầu tư từ các nước Đông Bắc Á vào CHDCND Lào

Để tạo lập môi trường thuận lợi thu hút nguồn vốn đầu tư từ các nước Đông Bắc Á, CHDCND Lào cần thực hiện đồng bộ các giải pháp sau:

Một là, tạo môi trường chính trị - xã hội cho thu hút đầu tư nước ngoài. Bối ổn định chính trị là yếu tố hấp dẫn hàng đầu đối với các nhà đầu tư nước ngoài, là điều kiện tiên quyết để bảo đảm các cam kết của chính phủ đối với các nhà đầu tư về sở hữu vốn đầu tư, các chính sách ưu tiên đầu tư và định hướng phát triển (cơ cấu đầu tư) của nước nhận đầu tư. Đồng thời, ổn định chính trị còn là điều kiện thiết yếu để duy trì sự ổn định về kinh tế - xã hội, ngoài ra, còn một số vấn đề

khác như định hướng đầu tư của nước chủ nhà cũng được các nhà đầu tư nước ngoài quan tâm, vì các nhà đầu tư nước ngoài thường có chiến lược kinh doanh dài hạn nên họ rất cần sự rõ ràng và ổn định. Về lâu dài và cơ bản, Đảng và Nhà nước Lào muốn phát triển kinh tế mạnh mẽ, cần phải nâng cao năng lực của hệ thống chính trị với hạt nhân là sự lãnh đạo của đảng cầm quyền, tăng cường vai trò quản lý của nhà nước theo hướng vừa mềm dẻo, vừa kiên quyết, bảo vệ lợi ích của nhà đầu tư cũng như lợi ích xã hội và cộng đồng; hướng mọi nỗ lực của xã hội, cộng đồng vào mục tiêu vừa có tính chiến lược lâu dài là ổn định chính trị để phát triển kinh tế - xã hội.

Hai là, tạo môi trường đầu tư thuận lợi. Trước tiên cần tập trung vào khai thác lợi thế về vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên. Nếu có vị trí thuận lợi, thì chi phí vận chuyển thấp, giảm được giá thành và tiết kiệm được thời gian. Đây là những yếu tố tác động rất quan trọng đến tính sinh lãi hoặc rủi ro của các hoạt động đầu tư nước ngoài. Khí hậu của Lào cũng là một yếu tố có ảnh hưởng không nhỏ đến quyết định đầu tư của các nhà đầu tư nước ngoài từ các nước ĐBA. Khí hậu

nhật đới gió mùa ở Lào thường phù hợp với các dự án về nông nghiệp hơn là các dự án công nghiệp và dịch vụ, vì khí hậu này thường có độ ẩm cao hơn, nên tác động xấu đến độ bền công nghiệp và điều kiện sống của các nhà đầu tư.

Về trình độ phát triển của nền kinh tế là mức độ phát triển về quản lý kinh tế vĩ mô, cơ sở hạ tầng, chất lượng cung cấp dịch vụ cho các hoạt động kinh doanh của các nhà đầu tư nước ngoài và mức độ cạnh tranh của nước chủ nhà. Có thể nói, đây là các yếu tố có tác động mạnh hơn các chính sách khuyến khích ưu đãi về tài chính của nước chủ nhà đối với các nhà đầu tư nước ngoài. Mặt khác, sự phát triển của cơ sở hạ tầng và dịch vụ sẽ tạo ra những điều kiện thuận lợi và giảm những chi phí phát sinh cho các hoạt động đầu tư, cơ sở hạ tầng (cứng). Đây là các yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến việc vận hành các hoạt động kinh doanh và điều kiện sống của các nhà đầu tư nước ngoài từ các nước ĐBA.

Mặt khác cần nâng cấp kết cấu hạ tầng kinh tế, trong đó tập trung hoàn chỉnh và xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng cơ bản, hiện đại và vững chắc, cơ sở hạ tầng như: đường xá, cầu cống, sân bay... Muốn giải quyết vấn đề trên Nhà nước Lào cần nâng cao vai trò của mình trong việc khôi phục và xây dựng một hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội, vừa tạo môi trường khuyến khích tư bản tư nhân đầu tư, vừa đầu tư trực tiếp, kết cấu hạ tầng hiện đại và thuận lợi không chỉ nâng cao chất lượng đời sống của người dân mà còn là một động lực hấp dẫn dòng vốn đầu tư nước ngoài nói chung và vốn đầu tư nước ngoài từ các nước Đông Bắc Á nói riêng vào trong phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Ba là, tạo môi trường kinh

doanh thuận lợi. Trọng tài kinh tế không ngừng hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước đối với các dự án có vốn đầu tư nước ngoài, đảm bảo phân công, phân nhiệm rõ trách nhiệm, quyền hạn và thẩm quyền đối với các bộ, ngành từ Trung ương đến địa phương có liên quan trong quản lý và thẩm duyệt cam kết và cấp giấy phép đầu tư nước ngoài. Từng bước hoàn thiện quy trình quản lý kiểm tra, giám sát hoạt động của các dự án sau khi được cam kết và cấp giấy phép đầu tư cũng như tập trung tháo gỡ những khó khăn và vướng mắc trong việc triển khai thực hiện dự án, hỗ trợ các dự án có vốn đầu tư nước ngoài hoạt động có hiệu quả cao. Kiên quyết giải thể các dự án không có khả năng triển khai nhằm thu hồi đất cho các dự án mới, khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi cho các dự án chuyển giao công nghệ. Tiếp tục cải cách thủ tục hành chính, tạo điều kiện hơn nữa nhằm thu hút các nhà đầu tư vào Lào. Có thể coi đây là giải pháp quan trọng, căn bản nhất trong cải thiện môi trường đầu tư và cũng là làm tốt hơn chức năng vai trò quản lý nhà nước đối với đầu tư nước ngoài, vừa bảo đảm tính tự chủ trong hoạt động của các dự án có vốn đầu tư nước ngoài, vừa giám sát chặt chẽ việc tuân thủ các quy định pháp luật. Trình độ, khả năng quản lý của bộ máy nhà nước, thể hiện rất rõ trong việc thực hiện một cách tổng hợp các biện pháp liên quan đến định hướng chính sách và giải quyết các thủ tục đầu tư. Xúc tiến đầu tư trên cơ sở mục tiêu thu hút vốn đầu tư nước ngoài, cần đặc biệt chú ý xây dựng chiến lược thu hút đầu tư nước ngoài và coi đó là một bộ phận trong tổng thể của nền kinh tế nói chung và chiến lược kinh tế đối ngoại nói riêng. Chiến lược thu hút đầu tư nước

ngoài phải thống nhất với chiến lược kinh tế đối ngoại và phục vụ đắc lực cho chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Xây dựng chiến lược phát triển các dự án có vốn đầu tư nước ngoài làm cơ sở xây dựng chính sách phối hợp đồng bộ các giải pháp để thúc đẩy và khuyến khích các dự án có vốn đầu tư nước ngoài hoạt động thuận lợi.

Bốn là, tạo môi trường quốc tế thuận lợi. Sớm thông qua và ban hành công khai quy hoạch các dự án đầu tư nước ngoài trong những năm tới. Xây dựng chính sách đầu tư ổn định mang tính nhất quán, đặc biệt là chính sách thuế nhập khẩu của Lào. Nhà nước quan tâm hơn nữa vào hạ tầng cơ sở các khu vực khó khăn, vùng nông thôn. Tiến tới xây dựng một Luật Đầu tư chung, một khung giá chung cho các nhà đầu tư nước ngoài cũng như trong nước, thực hành chế độ một cửa, bình đẳng trong lĩnh vực đầu tư, xây dựng một hệ thống luật thống nhất và hoàn chỉnh, sớm ban hành những luật còn thiếu để tạo hành lang pháp lý đầy đủ cho sự hoạt động của dự án đầu tư nước ngoài. Hoàn thiện hoạt động hải quan phù hợp với thông lệ quốc tế và khu vực, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho hoạt động xuất nhập khẩu của dự án đầu tư nước ngoài. Đầu tư thỏa đáng vào mặt giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực để duy trì và phát huy lợi thế của mình. Trao đổi và rút kinh nghiệm của các nước có nhiều kinh nghiệm về quản lý đầu tư nước ngoài để vận dụng vào điều kiện cụ thể của Lào, thu hút vốn đầu tư nước ngoài vào trong nước để xây dựng cơ sở hạ tầng vững chắc, tạo điều kiện cho sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. □